

เกมชีวิต

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระต้องวันฟังธรรม ธรรมคือความเตือนสติใจ ชีวิตเรานี้สั้นนัก เปรียบเหมือนกับเกม เกมในทีวีนี้ เวลาเราเล่นอะไรก็แล้วแต่เราชนะเกม เขาจะให้เข้าไปเอาทองแค่ ๕ วินาทีหรือ ๑๐ วินาที วิ่งเข้าไปแล้วก็ไปคว้านะ วิ่งไปคว้ำทองอามา มีแค่นั้น ชีวิตนี้เหมือนกันเกิดมาจนตายก็เท่านั้นละ

ดูอย่างในธรรมบท เห็นไหม เทวดาเขาไปเก็บดอกไม้กัน มันก็มีพวกนางสนมตามไปด้วย แล้วหายไปชั่วคราว พอป่วยๆ กลับมาก็ถาม “ไปไหนมา” นั่นนะเขาลงมาเกิดนะ ลงมาเกิดเป็นมนุษย์เรานี้ จนเป็นเด็ก จนโตเป็นสาว จนมีครอบครัว จนตายไป เห็นไหม คือว่า ๑๐๐ ปีของเราเท่ากับเขา ๑ วัน แต่นี่มันยังไม่ครบ ๑๐๐ ปีไซ้ใหม่ อย่างมากก็คนละ ๗๐-๘๐ ปีก็ตาย พอตายไปนี่ เห็นไหม ไปเก็บดอกไม้กำลังจะกลับ นี่อุ้งงาน ไม่มาเก็บดอกไม้ หายไปไหนมา เขาบอกว่าลงมาเกิดเรานี้ชาติหนึ่งแล้ว แล้วก็ตายไป จนกลับขึ้นไปอีก

เห็นไหม นี่ก็เหมือนกับว่า ๕ นาทีหรือ ๑๐ นาทีที่เขาเล่นเกมกันนะ เขาตื่นตื่นกันมาก เวลาเขาได้รางวัล ใครจะคว้ำทองได้ขนาดไหนได้แค่นั้น นี่ก็คว้ำกันใหญ่เลย นี่เหมือนกัน เกิดมานี่ก็เหมือนเรา ๕ นาทีให้เราเป็นมนุษย์ แล้วเราเป็นมนุษย์เราเพลินไหม เราประมาทไหม นี่ประมาทในชีวิตใจ นี่เกมของชีวิต ถ้าเกมของชีวิต เราจะทำคุณงามความดีของเรา เราทำคุณงามความดีของเราได้ คุณงามความดีของเราใจ สิ่งที่เราแสวงหากันนี้ทั้งไว้ที่นี้

อย่างที่ว่านะ เห็นไหม เขาได้ทำบุญครั้งสุดท้ายก่อนตายนี้ เขายังได้ทำบุญ ถ้าเขาไม่ได้ทำบุญนะ ไอ้เงินที่ทำบุญนั้นมันก็เป็นสมบัติทิ้งไว้ที่นี้แหละ ให้ลูกศิษย์ลูกหาเป็นคนรับสมบัตินั้นไป แต่เขาได้สละออกไปแล้วเห็นไหม เงินแสนนั้นเขาได้สละออกไป หัวใจเขาสละออกไป หัวใจของเขาเป็นคนได้ไป เงินนั้นก็ประโยชน์ของโรงพยาบาลไป นั่นนะสละออกทำคุณงามความดี เกมนี้ เกมในทีวีเข้าไปแสวงหาเท่าไรก็ได้ แต่ในทางธรรมนี้เราสละออกไป เราสละออกไป เราทำคุณงามความดี เราให้เขาไปๆ นี่เป็นเกมที่ว่าเราจะรักษาได้

แต่นี้เราว่า ถ้าทำไม่มัน ๕ นาที ทำไม่ชีวิตหนึ่งนี้ โอ้โฮ มันยาวไกลนัก เวลามันตั้งมาก วันหนึ่งๆ กว่ามันจะล่วงผ่านไปมันแสนทุกข์แสนยาก อันนั้นเพราะว่ามันมีแต่ความทุกข์นี้ ถ้ามีความสุขเวลาเรากินเลี้ยงกัน เวลาเรามีงานกัน ไม่อยากให้มันเลิกนะ อยากจะให้มันงานอย่างนั้นตลอดไป มันเป็นไปไม่ได้ เห็นไหม งานที่เรามีความสุขอยู่ ขณะที่เรามีความสุขอยู่ เราไม่อยากให้ความสุขไม่อยากจะให้กาลเวลานั้นเคลื่อนไปเลย เวลาอย่างนั้นทำไมเราอยากยึดไว้ละ เวลาเรามีความทุกข์ทำไมอยากให้มันสละออกไป

เพราะความอยากอันนั้นมันไปเร่งเร้าใจ มันทบทเท่าวิญญูใจ อย่างเช่น ๑ นาทีมันก็คือ ๑ นาทีนั่นแหละ แต่เพราะความอยากให้ ๑ นาทีนี้เป็น ๕ ชั่วโมง ๑ นาทีเลยมีค่านิดเดียวเลย ความจริง ๑ นาทีมันมีค่าเท่ากับ ๑ นาทีนะ แต่เพราะความอยากให้มันอยู่ได้นานเข้าไป คือว่ามีมีความสุขมีความพอใจจึงไว้ได้นาน นี่ตัณหา วิภวตัณหา ความอยากมีอยากเป็น ความต้องการ ความผลักไป มันให้ค่าเอง นี่ใจถึงเป็นใหญ่ ใจถึงเป็นประธาน เพราะใจเราเป็นใหญ่

เกมของชีวิต ถ้ามันอยู่ในเกมของความทุกข์มันอยู่ในถึงได้ โอ้โฮ มันถึงยาวไกล ถ้าอยู่ในความสุข อยากให้มันอยู่นานๆ นี่ มันก็...นี่เกมของชีวิต

ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ มันมีเวลาเท่ากันนั่นละ ๒๔ ชั่วโมงคือ ๒๔ ชั่วโมงเท่านั้น ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะนี้ ๒๔ ชั่วโมงของเราจะเป็นประโยชน์กับเราทั้งหมดเลย เป็นประโยชน์กับเรา ฟังสิ เราทำคุณงามความดีของเรา เกมชีวิตนี้เวลาตายไปจิตนี้กลับไปเป็นจิตเดิมแท้ จิตที่แสวงหา

ที่เกิดอีก จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส จิตเดิมแท้นี้วัน
ในวิภูวน เห็นใหม่ จะเป็นวิภูฏะออกไปนี้ จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ออกไปวิภูฏะ

จิตเดิมแท้คือกิเลสแท้ๆ ตัวนี้ ตัวมันหมุนเวียนไป แต่มีมันมาเกิดเป็นมนุษย์ เห็นใหม่ นี้
๕ นาทีในความเป็นมนุษย์นี้ก็ออกมาทำคุณงามความดีของชีวิตหนึ่ง ๕ นาทีนั้นคือว่าชั่วคราว
ของวิภูฏะนั้นเอง นิดเดียว หลุดออกมาแป๊บเดียวก็กลับไปจิตเดิม จิตเดิมก็ไปเกิดเป็นเทวดา เกิด
เป็นพรหม เกิดเป็นเปรต เกิดเป็นอะไร ก็จิตเดิมแท้นี้พาเกิด เพราะเราต้องชำระจิตเดิมแท้นี้ไง เรา
ถึงต้องหาตัวจิตเดิมแท้แล้วแก้ไขตัวจิตเดิมแท้นี้ แก้ไขตัวต้นเหตุมัน พอสิ้นสุดที่ต้นเหตุมันมันก็
จบ

เกมของชีวิตมันก็ชั่วคราว แต่ไอ้จิตเดิมแท้นั้น จิตแท้ๆ ไม่เคยตาย จิตนี้เวียนว่ายตายเกิด
ในวิภูฏะสารตลอดไป แต่ได้เป็นมนุษย์แล้วเราต้องมีสติสัมปชัญญะ มีสติ เห็นใหม่ มี
สัมปชัญญะ สติสัมปชัญญะคือความเกรงกลัว ความระอาย มีสติส่วนสติ สัมปชัญญะนี้มันรู้
รอบครอบไปอีก สติเป็นสติเฉยๆ สติสัมปชัญญะนี้

วันนี้วันพระไง ถึงเดือนสติ เห็นใหม่ คนเรานี้ คนจะตายก็ถึงพระ พุทโธฯๆ คนมีอายุ
มากขึ้นก็ต้องเข้าวัดเพื่อหาเสบียงกรังต่อไปข้างหน้า แต่เรานี้หาไปตลอดชีวิต คือว่าในเกมๆ นั้น
เราไม่พลาดจากความดีของเราเลย ในเกมๆ นั้น ๕ นาที ๑๐ นาทีเข้าไปจะไปหยิบ ไปเดินดูอยู่
กว่าจะเอา...สุดท้ายเอาไม่ทัน

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตจะมาทำตอนแก่ๆ กันไง พอตอนแก่แล้วเราถึงจะทำคุณงามความดีกัน
ชีวิตตอนนั้นนะมันเป็นชีวิตที่ว่ารับรู้อะไรไว้มาก มันมีผลมาก มันเกาะใครได้มาก แล้วอย่างหนึ่ง
เหมือนคนไข้ คนไข้หนักนี้หมอเขาต้องรักษา ต้องยาเข้มข้นหน่อย คนไข้เริ่มเป็นนี้รักษาง่ายไง
เราปฏิบัติตั้งแต่เริ่มต้นขึ้นมา ไข้ก็น้อย ความประพฤติปฏิบัติเราก็กง่าย แล้วมันเริ่มต้นพอเรารู้ว่า
ไข้ดีหรือไม่ดีนี้เราจะรักษา สิ่งแสดงเราจะไม่กิน แต่ถ้าเราไม่รู้ว่าแสดงมันก็ต้องสะสมไปก่อน
ไปสุดท้ายแล้วแก้ยาก

ความเก๋ยากอันนั้นมันก็เลยว่ เพราะเราประมาทในชีวิตไง ประมาทในเวลาของเกมอันนี้ เกมที่เราต้องไปให้ได้ดี ถ้าเกมชีวิตเราดี เรามีสติสัมปชัญญะเรารักษาดี การรักษานั้นเท่ากับการบำรุงแล้ว แต่ถ้าตอนแก่ตอนเฒ่ามานี้ สิ่งนั้นมันสะสมไปแล้ว เห็นไหม ไปเอาสิ่งนั้นออก เอาอารมณ์ที่มันข้องใจอยู่นั้นออก ทำความสงบมันถึงทำได้ยากไง ถ้าทำความสงบนาที่แรกนี้ทำได้ง่าย

ความสงบอันนี้เป็นต้นทุนเฉยๆ ความสงบอันนี้เป็นเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือเข้าไปจับจิต ความสงบเฉยๆ เข้าไปจับจิตแล้ววิปัสสนาตัวนั้น ตัววิปัสสนานั้นถึงเป็นปัญญา ปัญญาเท่านั้นชำระกิเลส ปัญญาเท่านั้นเป็นผู้แก้ไข สติสัมปชัญญะเป็นสติสัมปชัญญะ เป็นหนึ่งในมรรค ๘ เป็นสัมมาสติ เห็นไหม เป็นสัมมาทุกอย่าง เป็นสัมมาคือความถูกต้อง แล้วเข้าไปจับตัวนั้นแล้ว มรรค ๘ เห็นไหม ต้องความเพียรชอบ ความเพียรชอบ ความดำริชอบ การงานชอบ (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านี้)